

Kursinformasjon

VO-samlinga

Molde, 24.-25. oktober 2017

John Kristian Helland: Aktiv læring for lesing og skriving i alle fag

Kor mykje kan vi egentleg LÆRE elevane våre?

Kurset fokuserer på læring i forhold til undervisning, og om vi ikkje kan lære elevane våre så mykje, så må vi arbeide med strategiar slik at dei sjølv kan ta styringa i læringsarbeidet.

Viktigaste ferdigheiter i alle fag er å kunne lese, forstå, hente fornuftig ut og kunne gjenbruke kunnskapen i eige arbeid. Korleis øve desse ferdigheitene i alle fag? Stikkord: Learning by doing, systematikk og lærar som rettleiar og tilretteleggjar.

Kurset gir mange praktiske eksempel som lærarane kan ta med i eigen undervisning umiddelbart.

Guri Devold: Realkompetansevurdering

Hvorfor realkompetansevurdering?

Hvem kan bli vurdert, og hvordan?

Fokus på praktisk gjennomføring av RKV i de ulike grunnskolefagene for voksne.

- Nasjonale retningslinjer fra Utdanningsdirektoratet
 - Faser i en RKV.
- Før samtale, veiledning og kartlegging
- Søknadsskjema
- Egenvurderingsskjema i de enkelte fag
- Summing i par om gjennomføring av realkompetanse i et fag.
- Lærerlogg og rapport
- Vurdering i skriftlig
- Grunnleggende ferdigheter
- Enkeltvedtak
- Kompetansebevis
- Praksiseksempler

Guri Devold er lærer i grunnskoleavdelingen ved Ålesund voksenopplæring. Hun har mange års erfaring som lærer i grunnskole for innvandrere og flyktninger, særlig i fagene engelsk, samfunnsfag og norsk.

Kompetanse Norge: Arbeidsrettet norskopplæring

Hvordan arbeidsrette norskopplæringen.

Hvordan kan lærerne sikre at aktivitetene i klasserommet bidrar til relevant språklæring for deltakere som er ute i praksis?

Hvordan kan læreren bruke deltakernes erfaringer fra praksis i undervisningen når deltakerne er på ulike praksisplasser?

Kurset handler om hvordan lærere kan jobbe med arbeidsrettet norskopplæringen etter metoder som har sin base i kommunikativ språklæringsteori, Karin Sandwall og Michael Svendsen Pedersens forskning. Det legges vekt på eksempler, praktiske oppgaver og øvelser slik at lærerne selv kan ta metodene i bruk.

Line Haaland-Johansen: Arbeid med lesing/skriving etter ervert skade – tiltak, teori og praksis- erfaringer

Line Haaland-Johansen, Statped Sørøst, fagavd. språk/tale (tidligere kjent som: Bredtvet kompetansesenter), Afasiteamet.

Line har de siste drøyt 20 år arbeidet med personer med ervervede språk- og kommunikasjonsvansker, primært afasi etter hjerneslag. I større eller mindre grad er arbeid med relæring av lesing og skriving en integrert del av undervisningen.

Spennet er imidlertid stort – fra personer som primært har vansker med lesing/skriving (og få andre språklige utfall), til personer med store språklige og kommunikative vansker, der arbeid med lesing/skriving blir en integrert del av det totale arbeidet med språk og kommunikasjon.

Håpet er at teori og praksiserfaringer fra arbeid med lesing/skriving i afasifeltet skal være relevant også for personer som arbeider med relæring av lesing/skriving hos voksne mer generelt.

Innhold:

- Briller og perspektiver: Aktuelle modeller for forståelse av lesing/skriving hos voksne.
- Hva bruker vi voksne lesing og skriving til i hverdagen? Funksjonelle implikasjoner.
- Fortellinger fra klasserommet: Presentasjon av egne praksiserfaringer.
- Undervisningsmaterieil for rehabilitering av lese-/skrivefunksjon etter ervert skade.

Tanja Aas:

Regn med personlig økonomi

Personlig økonomi er et tema som engasjerer de fleste voksne i dag. Norge er et rikt land, men vi har et høyt antall innbyggere som sliter med økonomien i det daglige.

I workshopen vil Tanja vise hvordan personlig økonomi kan integreres i både norskopplæring, spesialpedagogisk opplæring, digitale verktøy og regning, samt gi noen verktøy som kan brukes i tilpasset undervisning.

Tanja Aas er rådgiver i seksjon for kvalifisering og læreplan i kompetanse Norge. Tidligere har hun blant annet jobbet ved Vetland Skole og ressurscenter for hørselshemmede. Nå jobber hun med kurs og ressurser i samfunnskunnskap og hverdagsmatematikk.

Cecilie S. Knudsen:

Uttaleundervisning – fra teoretisk kunnskap til praktisk anvendelse i klasserommet

De fleste av oss føler ofte at mangel på tid gjør at vi ikke får prioritert uttaleundervisning. I tillegg kan den virke lite meningsfull og for repetitiv for elevene. Likevel må vi gjøre det fordi forskjellige lyder lager forskjellige ord. De er en del av helheten i målspråket, og mestring av lydforskjellene vil gjøre at elevene både forstår og blir forstått. Det er mitt håp at dette opplegget er kjapt å gjennomføre, samtidig som det er effektivt. Opplegget er en kombinasjon av semantisk bevisstgjøring for meningsdrevet læring i klasserommet og mengdetrening hjemme eller i datasal/språklab for såkalt «error-driven learning». Det passer for alle spor og alle nivå.

Kurset tar for seg uttaleundervisning på enkeltlydnivå. Kurset er tredelt. Først vil deltakerne få en lyninnføring i teorien som ligger bak opplegget. Hva er en lyd? Hva er forskjellene mellom lydsystemene i de vanligste språkene vi møter i klasserommet? Hva er semantisk bevisstgjøring, og hvordan foregår egentlig et læringssteg?

Andre del av kurset gir konkrete tips til uttaleundervisning i klasserommet. Her skal vi se på flere eksempler på uttaleopplegg i form av lærerpresentasjon og elevøvelser. Siste del blir av praktisk art. Her ser vi på forskjellige ressurser man kan bruke i uttaleundervisning, og hvordan lærere selv kan tilrettelegge for sine elever.

Cecilie S. Knudsen – universitetslektor, Institutt for språk og litteratur, NTNU <http://www.ntnu.no/ansatte/cecilie.knudsen>

Anette Moltubak og Ragnhild Danbolt: Musikk som metode i opplæring i grunnleggende ferdigheter

I dette foredraget vil vi ta for oss hvordan musikk, rytmer, sang og regler kan brukes i opplæringa for personer som har kommunikasjonsvansker.

Noe teori blir presentert og forskning blir presentert, men fokus vil være på hvordan musikk kan brukes i praksis med ulike elevgrupper. Musikk knytter seg til kommunikasjon på flere nivå, og både personer med utviklingsforstyrrelser og voksne med ervervede skader og sykdommer, kan ha nytte av at musikk blir brukt som metode.

Anette Moltubak er musikkterapeut ansatt ved Molde Voksenopplæringscenter. Anette har mastergrad i musikkterapi fra Aalborg Universitet, og har jobbet ved MVO siden 2011. I årene 2012-15 ledet hun et utviklingsprosjekt under Nevroplan 2015 om hvordan musikkterapi kan inngå i kommunal nevrorehabilitering for voksne med Parkinsons, MS, slag og andre ervervede skader.

Ragnhild Danbolt er utdannet allmennlærer fra Høgskolen i Bergen, og har mastergrad i musikkterapi fra Griegakademiet i Bergen. I Bergen kommune har hun arbeidet med tilrettelagte kulturtilbud for voksne med psykisk utviklingshemming, og som musikkterapeut på avdeling for elever med multihandikap på en forsterket skole. Siden 2011 har hun vært ansatt som musikkterapeut i Ålesund kulturskole, der hun arbeider med ulike målgrupper i alle aldre i kulturskole, skoler og andre institusjoner i kommunen.

Helene Aarem og Katrine Utgård: Digitale ferdigheter

Vi vil presentere det læringsteknologiske landskapet. Deretter tar vi for oss verktøy som kan benyttes i opplæringen både på data, nettbrett og mobil. Vi vil vise verktøy som kan fungere innenfor spesialpedagogikken og for ulike nivåer i norsk- og samfunnskunnskap opplæringen. Kursdeltakerne skal så teste ut verktøyene og lage opplegg med egne elever som målgruppe.

Helene Aarem og Katrine Utgård er seniorrådgivere i seksjon for læringsteknologi og Innovasjon i Kompetanse Norge. Helene er utdannet lektor med spesialpedagogikk og norsk som andrespråk, og har flere års erfaring fra Oslo VO Helsefyr. Katrine har master i spansk og har jobbet ved Høgskolen i Sørøst-Norge som høgskolelektor med nett -og samlingsbaserte studieløp. Begge to jobber nå med å fremme digitale kompetanse blant undervisere og med digitale utvikling i vår sektor.

PS: Det er svært viktig å ha med pc og smarttelefon, og eventuelt et nettbrett hvis du har det. Husk å logge inn på kursstedets wifi før foredraget, og ha med nødvendige ladere.

Inga Hesseberg Byrne: Gleder og utfordringer med prosess- orientert skrivning

Inga Hesseberg Byrne er lærer ved Ålesund voksenopplæring og har skrevet en masteroppgave om prosessorientert skrivning.

Kurset legger vekt på sentrale elementer i skriveprosessen, så som arbeid med modelltekster, stillasbygging, samarbeid i skriveprosessen og vurdering for læring.

Hvordan både gi eksplisitt støtte som lærer og aktivere deltakerne som ressurser for hverandre i skriveprosessen vil bli vektlagt.

Kursformen vil være en kombinasjon av teori og praksisfortellinger. I tillegg vil kurset aktivere kursdeltakerne gjennom grupper og dialog.

Inger Egeland: Nettbasert opplæring

Inger Egeland arbeider ved Johannes Læringscenter. Hun er utdannet lærer med videreutdanning i spesialpedagogikk, sosialt arbeid og norsk som andrespråk. Hun har undervist i Norsk som andrespråk i 15 år. I de siste 10 årene har hun jobbet med nettbasert opplæring både som lærer, leder og rådgiver - på introduksjonsprogrammet, i bedrifter, på arbeids-treningsseksjonen, på avdeling kveld/nett og i ordinær norskundervisning. Siden 2012 har en del av stillingen hennes vært knyttet til Vox/Kompetanse Norge, der hun har gitt veiledning og kurs innenfor nettbasert opplæring.

Kurset passer for norsklærere på spor 1, 2 og 3, og det kreves ikke spesielle forkunnskaper innen data/teknologi. Kurset kan være nyttig for lærere som har deltakere med behov for individuell tilrettelegging av norskundervisningen, enten på grunn av praktiske/personlige forhold eller forhold som er knyttet til individuelle mål for praksis, arbeid eller videre studier.

Fokus vil være på hvordan man ved å ta i bruk nett i norskopplæringen kan gi personlig veiledning og ivareta behov for individuell progresjon. Hun vil snakke litt generelt om nettbasert opplæring, dele noen erfaringer og gi noen pedagogiske/metodiske tips. I tillegg kommer det konkrete forslag til organisering og bruk av nettressurser i norskopplæringen.

Turid Våge: Muntlige ferdigheter – uttaleundervisning med vekt på intonasjon og trykk

Kursholder er Turid Våge fra Johannes læringscenter.

For å kunne kommunisere godt muntlig på norsk er det ikke tilstrekkelig verken å ha et godt ordforråd eller å ha et godt grep om norsk grammatikk.

En god uttale er svært viktig for at mottakeren skal forstå avsenderens budskap. En god uttale dreier seg ikke bare om å uttale enkeltlyder korrekt. Intonasjon, trykk og kvantitet er viktige aspekter ved uttale.

I dette halvdagskurset vil intonasjon og trykk/betoning stå i fokus. Dette er aspekter ved muntlig språkbruk som er viktig å innøve allerede fra starten av opplæringsløpet. Kurset vil bestå av en introduksjon der stoffet forankres teoretisk.

Den største delen av kurset vil ha fokus på didaktiske tips gjennom varierte øvelser og eksempler. Deltakerne vil gjennom kurset få forslag til hvordan denne delen av opplæringen kan tilrettelegges.

Vurdering av muntlige ferdigheter

- Workshop ledes av: lærer i VO i Møre og Romsdal

Jørgen Moltubak: Samarbeid og læringsledelse

Hvordan kan vi jobbe best mulig sammen? Hvordan utnytte ressursene effektivt og bygge på hverandres styrker?

Elevenes læring skal stå i sentrum for arbeidet. Noen ganger opplever vi at virksomhetens møtekultur, informasjonsflyt og samarbeidsånd står i konflikt med dette idealet.

Jørgen Moltubaks praktiske og inspirerende kurs handler om å se sammenheng mellom de mange detaljene i hverdagen og overordnede utfordringene i virksomheten. Hvordan skape gode møter, sette tydelige mål og lage et klima for utviklende samarbeid? Deltakerne får nyttige tips og øvelser de kan ta med tilbake til virksomheten.

Jørgen Moltubak har jobbet som lærer og skoleleder i en årrekke, og har skrevet bøkene Gnistrende undervisning - håndbok i klasseledelse og undervisningsdesign og Gnistrende samarbeid - håndbok i skoleutvikling for lærere. Bøkernes ressursside: www.gnistrende.net

Clare Seville:

Karrierelæring i norskopplæringen

Kurset dreier seg om hvordan karriereveiledning kan bli en integrert del av norskopplæringen for innvandrere. Et felles overordnet mål er å styrke muligheten for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Kurset vil gi en innføring i karriereveiledning og karrierelæring knyttet opp til de læreplanmålene i norsk og samfunnsfag som er relevante.

Vi vil dessuten legge fram og vise enkle aktiviteter som kan brukes i undervisningen i arbeidet med disse læreplanmålene. Målet er å inspirere lærere til å tenke karriereveiledning i undervisningen sin og ta i bruk ulike pedagogiske verktøy som kan gi både språklæring og karrierelæring.

Kristin Endresen: Hvordan fremme refleksjon og kritisk tenking i opplæringen?

Kristin Endresen har en BA i utviklingsstudiet fra England, samt en MA og PHD i voksenpedagogikk fra Sør-Afrika. Hun har undervist på University of KwaZulu-Natal i Durban.

I sin MA studerte hun hvordan sørafrikanske borgere blir mer aktive og reflekterte ved å aktivt ta del i organisasjoner og sosiale nettverk i Sør-Afrika.

I sin PHD studerte hun hvordan opplæring innenfor enkelte grasrotorganisasjoner kan fremme kritisk tenking. Videre har hun bl.a. publisert artikler basert på sine studier i 'International Journal of Lifelong Education' og 'Studies in the Education of Adults'.

Kursholderen jobber nå på Lyngdal voksenopplæring og underviser i norsk med samfunnskunnskap.

Trine Dahl:

Om hjelpemidler og søknadsprosedyrer

Trine Dahl er rådgiver på fagområdet kommunikasjon og forståelse i NAV Hjelpemiddelsentral Møre og Romsdal.

Tema for oppdraget er: Hva er viktig å huske på i søknadsprosessen, hvem søker, og hva innebærer det å være opplæringsansvarlig på hjelpemidler.

Litt om vilkårene for å få innvilget utlån av hjelpemiddel. Bytte og reparasjon av hjelpemidler. Sentrale innkjøpsavtaler i Nav og hva de innebærer i søknadsprosessen. Hvordan er det med opplæring fra hjelpemiddelsentralen når hjelpemiddel lånes ut og ellers?

Aina Ask og Marianne Hestvik: Abilia

Tar vi kognisjons- og kommunikasjonsvansker på alvor? Eller aksepterer vi bare at «det er slik det er».

Hvordan personer kan få mulighet til å kommunisere med hjelpemidler enten det er med symboler eller tekst.

Vi vil vise hvordan hjelpemidler kan være nyttig for personer som har vansker med tid og organisering- og å huske avtaler.

Aina Ask, spesialpedagog, er ansatt i Abilia som senior Hjelpemiddelkonsulent med fagansvar kommunikasjon.

Marianne Hestvik, ergoterapeut, er ansatt i Abilia som senior Hjelpemiddelkonsulent med fagansvar kognisjon.

Kristian Solheim: Tobii Dynavox

Tobii Dynavox er det verdensledende firma innen hjelpemidler for Alternativ og supplerende kommunikasjon, samt øyestyringsteknologien; en teknologi som gjør det mulig for en datamaskin å fortelle nøyaktig hvor på skjermen en person ser. Vår teknologi er mye brukt innen forskning og analyse, samt at den fungerer som en måte å betjene en datamaskin.

Vi har fullt fokus og engasjement for våre kunder, og på banebrytende nye produkt, som utnytter vår revolusjonerende teknologi og enestående ekspertise. Vi tror på å gi brukerne våre muligheter gjennom tekniske midler for alle som har fysiske, kognitive, språklige og kommunikasjonsutfordringer på grunn av diagnoser som ALS, Retts syndrom, hjerneslag, traumatisk hjerneskade, ryggmargsskader, autisme, eller cerebral parese.

Med et bredere spekter av produkter, vil de individene som vi betjener ha flere alternativer, og vil være i stand til å velge den løsningen som passer best for deres behov, noe som resulterer i mer vellykket kommunikasjon.

www.tobiidynavox.no

Erik Henie: Cantec AS

Cantec AS er et norskeid hjelpemiddelfirma med mer enn 30 års erfaring innenfor områdene omgivelseskontroll, hørsel, syn og kommunikasjon.

Kjersti Lorentzen:
Normedia